

Programujeme dvoujádrové kontrolery

Ing. Vojtěch Skřivánek

```
// nastaví Master obvody pro GPIO  
GPIO_setMasterCore(DEVICE_GPIO_PIN_LED2, GPIO_PIN_LED2, CPU2);  
  
cpu2Start();
```

```
// CPU1 musí inicializovat GPIO i pro Master  
GPIO_setPadConfig(DEVICE_GPIO_PIN_LED2, GPIO_PIN_CONFIG_LED2, CPU1);
```

```
GPIO_setDirectionMode(DEVICE_GPIO_PIN_LED2, GPIO_DIR_MODE_OUT);
```

```
nastavUsporadani();
```

```
SCI_writeData(SCI1, 0x00);
```

```
for(;;)
```

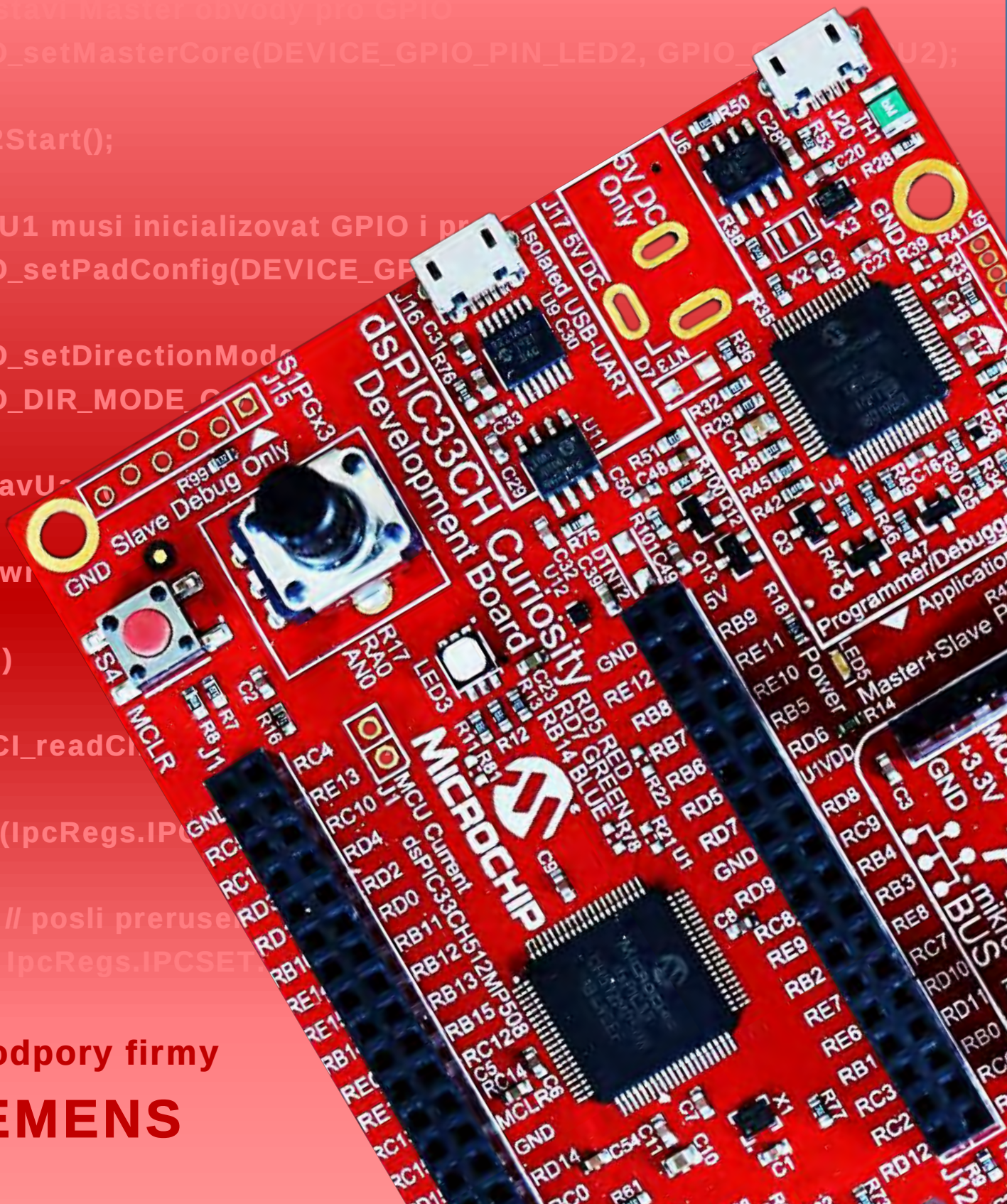
```
{  
    SCI_readData(SCI1);
```

```
    if((IpcRegs.IPCSET & 0x00000001) == 0x00000001)
```

```
    {  
        // posli prerusek  
        IpcRegs.IPCSET |= 0x00000001;
```

za podpory firmy

SIEMENS

Poděkování

Děkuji firmě

SIEMENS

za podporu při psaní této knihy.

Vydání první 2025

© Ing. Vojtěch Skřivánek

© Mgr. Tomáš Zahradníček - TZ-one

ISBN: 978-80-7539-213-8 (PDF verze)

Obsah

1	Úvod	1
1.1	Motivace knihy	2
1.2	Struktura knihy	2
1.3	Fonty textu	2
2	STM32WL55	3
2.1	Vývojová deska	4
2.2	Vývojové prostředí	4
2.3	Založení projektu	5
2.4	Meziprocesorová komunikace kontroleru STM32WL55	16
2.4.1	Sdílená paměť a IPCC kanály	16
2.4.1.1	Program jádra CPU1	18
2.4.1.2	Program jádra CPU2	20
2.4.2	Hardwarový semafor	22
2.4.2.1	Program jádra CPU1	23
2.4.2.2	Program jádra CPU2	24
2.4.2.3	Úprava programů	25
3	LPC55S69	27
3.1	Vývojová deska	27
3.2	Vývojové prostředí	28
3.3	Založení projektu	29
3.3.1	Projekt pro vedlejší jádro	29
3.3.2	Projekt pro hlavní jádro	31
3.4	Meziprocesorová komunikace kontroleru LPC55S69	34
3.4.1	Sdílená paměť	34
3.4.2	Datová schránka	37
4	CY8C6245	41
4.1	Vývojová deska	42
4.2	Vývojové prostředí	43
4.3	Založení projektu	44
4.3.0.1	Projekt pro jádro CM0	45
4.3.0.2	Projekt pro jádro CM4	51
4.4	Meziprocesorová komunikace kontroleru CY8C6245	53
4.4.1	Sdílená RAM	53
4.4.2	IPC Přerušování	56
4.4.2.1	Ovládání LED pomocí příznaku a přerušování	56
4.4.3	IPC komunikační kanály	59
4.4.3.1	Mutex	60

4.4.3.2	Poloduplexní přenos dat pomocí jednoho komunikačního kanálu a přerušení . .	62
5	dsPIC33CH512MP508	65
5.1	Vývojová deska	66
5.2	Vývojové prostředí	67
5.3	Založení projektu	68
5.3.1	Projekt pro vedlejší jádro	68
5.3.2	Projekt hlavního jádra	72
5.4	Meziprocesorová komunikace kontroleru dsPIC33CH512MP508	77
5.4.1	Virtuální piny	77
5.4.1.1	Napojení digitální komunikace pomocí virtuálních pinů	77
5.4.2	Přerušení	82
5.4.2.1	Ovládání LED pomocí příznaku a přerušení	83
5.4.2.2	Ovládání LED pomocí generátoru spouštění periferií	85
5.4.3	Datové schránky	87
5.4.3.1	Přenos dat pomocí datových schránek	88
5.4.4	MSI zásobníková paměť FIFO	92
5.4.4.1	Přenos dat pomocí zásobníkové paměti FIFO	92
6	TMS320F28379D	97
6.1	Vývojová deska	98
6.2	Vývojové prostředí	99
6.3	Založení projektu	100
6.3.1	Projekt pro CPU1	101
6.3.2	Projekt pro CPU2	105
6.3.3	Nahrání programu do kontroleru	106
6.4	Meziprocesorová komunikace kontroleru TMS320F28379D	107
6.4.1	Časovač a semaforey	108
6.4.1.1	Časovač	108
6.4.1.2	Semafor přístupu k paměti Flash a nastavení hodinového signálu	108
6.4.2	Spuštění CPU2	109
6.4.2.1	Program CPU1	109
6.4.2.2	Program CPU2	111
6.4.3	Příznak	111
6.4.3.1	Blikání LED synchronizované pomocí příznaků	112
6.4.4	Přerušení	114
6.4.4.1	Ovládání LED pomocí sériové komunikace a přerušení	114
6.4.4.2	Ovládání LED pomocí sériové komunikace a přerušení s příznakem	118
6.4.5	Sdílené datové registry	121
6.4.5.1	Ovládání LED pomocí sériové komunikace a přerušení s datovým registrem	122
6.4.6	Komunikační RAM	124
6.4.6.1	Přenos dat pomocí komunikační datové paměti	125
6.4.7	Sdílená RAM	127
6.4.7.1	Přenos dat pomocí sdílené datové paměti a změna majitele periferie	127
6.4.8	Příkazový registr	130
6.4.8.1	Skok CPU2 na program	131
6.4.8.2	Skok CPU2 na funkci	134
6.4.9	Použití koprocesoru CLA	137
6.4.9.1	Blikání LED pomocí CLA	138
7	Závěr	145

Kapitola 1

Úvod

V dnešním světě technického rozmachu jsou požadavky na výkon a energetickou šetrnost elektronických zařízení stále vyšší. Důvody jsou například neustále se zvyšující standardy zákazníků, či integrace umělé inteligence tam, kde ještě donedávna nebyla. A tak se v praxi stává, že jednojádrové mikrokontrolery již nejsou dostatečně výkonné. Z tohoto důvodu se na trhu stále častěji objevují kontrolery, které obsahují více než jednu procesorovou jednotku.

Výhody vícejádrových kontrolerů jsou zřejmé.

- První výhodou je poměr ceny a výkonu. Jeden vícejádrový kontroler je levnější varianta než více jednojádrových. Důvodem je, že jsou obě jádra na jednom čipu, nezabírají tedy tolik místa na plošném spoji, který tedy může být menší. Komunikace mezi procesory je rychlejší. Jádra sdílejí paměti a periferie, kterých je zpravidla dost na to, aby pokryly naše požadavky, takže neplýtváme zdroji jako v případě více plně vybavených jednojádrových kontrolerů.
- Druhou výhodou je poměr výkonu a spotřeby energie. Efektivita kontroleru se snižuje, čím více se jeho taktovací kmitočet blíží jeho maximální hranici. Řešením je tedy vícejádrový kontroler, jehož procesorové jednotky pracují na nižších kmitočtech, kde je jejich efektivita vysoká. Toto řešení je energeticky výhodnější než náhrada kontrolerem s vyšším maximálním kmitočtem, nebo více separovanými kontrolery.
- Další výhodou je lepší separace programu. Více jader poskytuje možnost rozdělit program například na časově kritickou část, vyžadující vyšší výkon, a udržovací "pomalý" program. Také je možné použít kombinaci více operačních systémů. Program je možné rozdělit na části, které musí či nemusí splňovat požadavky na bezpečnost. Více jader umožňuje rychleji zpracovávat větší množství přerušení. Více separovaných programů je snazší ladit. Všechny tyto výhody mají i oddělené mikrokontrolery, avšak, jak již bylo řečeno, vícejádrový kontroler toto dokáže efektivněji.

Častým využitím druhého jádra kontroleru je jeho použití k implementaci komunikačních protokolů, jako jsou například Bluetooth, Wifi nebo Modbus komunikace.

Abychom nebyli jednostranní, práce s vícejádrovými kontrolery má i své nedostatky.

- Pokud nejsou jádra dobře spravována, může být jejich energetická spotřeba vyšší.
- Pokud není potenciál jader naplno využit, jde o dražší řešení, než je použití výkonného jednojádrového kontroleru.
- Ladění programu může být v případě meziprocessorové komunikace náročnější.
- Správa paměti a návrh programu může být komplikovanější.

Jak je vidět, vícejádrové kontrolery nabízí výhody i nevýhody. Velmi záleží na jejich použití pro daný účel. Jedno je ale jisté - v dnešním světě kladoucím stále větší důraz na výkon, budou tyto kontrolery stále častěji používány ve vestavěných systémech.

1.1 Motivace knihy

Tato kniha se zabývá dvoujádrovými kontrolory, a to především proto, že se ve vestavěných systémech, hned po jednojádrových, vyskytují nejčastěji.

Kniha si klade za cíl čtenáře seznámit s běžnými dvoujádrovými mikrokontrolery, které jsou dostupné na trhu. Kniha zdaleka nepokrývá všechny varianty kontrolerů, ale zaměřuje se na cenově dostupné kontrolery k běžnému využití dodávané největšími výrobci kontrolerů.

Čtenář se o každém v této knize uvedeném kontroleru dozví, jakou má architekturu, jaké možnosti mezi-procesorové komunikace nabízí, jak je využívat a jaké zdroje mu mohou pomoci při tvorbě vlastního programu.

Kniha se zabývá především specifickými nástroji meziprocesorové komunikace každého kontroleru. Obecné rady a postupy programování aplikací pro vícejádrové kontrolery nejsou náplní této knihy.

1.2 Struktura knihy

Kniha obsahuje celkem pět hlavních kapitol.

Každá z nich se zabývá jedním dvoujádrovým kontrolerem. Každý kontroler je vyráběn jinou firmou, aby byly vidět rozdíly v architektuře kontrolerů, vývojových prostředích, založení projektu, psaní programu a hlavně možnostech meziprocesorové komunikace.

V každé z této kapitol je nejprve popsán kontroler a vývojová deska, se kterou se pracuje v příkladech. Všechny vývojové desky je možné běžně zakoupit na internetových obchodech prodávající elektrotechnické součástky. Byly vybírány tak, aby byly cenově dostupné. Kontrolery byly voleny na základě dostupnosti a vybavy meziprocesorové komunikace.

Dále je popsána instalace a použití vývojového prostředí, které je využito pro tvorbu příkladů.

Samostatná podkapitola je věnována založení projektu pro dvoujádrový kontroler v daném vývojovém prostředí. Jak zjistíme, ne vždy je taková věc jednoduchá.

Poslední nejobsáhlejší podkapitola se již zabývá nástroji meziprocesorové komunikace daného kontroleru. Po výčtu všech nástrojů jsou tyto nástroje blíže popsány a práce s nimi je následně ukázána na příkladech.

Všechny příklady a errata je možné stáhnout na webové stránce www.ProgramujemeKontrolery.cz.

1.3 Fonty textu

Anglické zkratky, názvy nabídek a políček vývojového prostředí a názvy registrů jsou vždy napsány tučnou kurzívou - např. ***AutoReload*** registr. Ač by bylo konzistentnější používat v knize buď pouze české, nebo pouze anglické názvosloví, existuje-li český ekvivalent (např. názvu registru), je použit, jelikož lépe zapadne do věty, která je pak srozumitelnější.

Odkazy na použité zdroje jsou uvedeny číslem v hranatých závorkách – např. [1].

Odkazy na body v obrázcích a grafech budou popsány tučným písmem v závorce - např. **(3)**.

Kapitola 2

STM32WL55

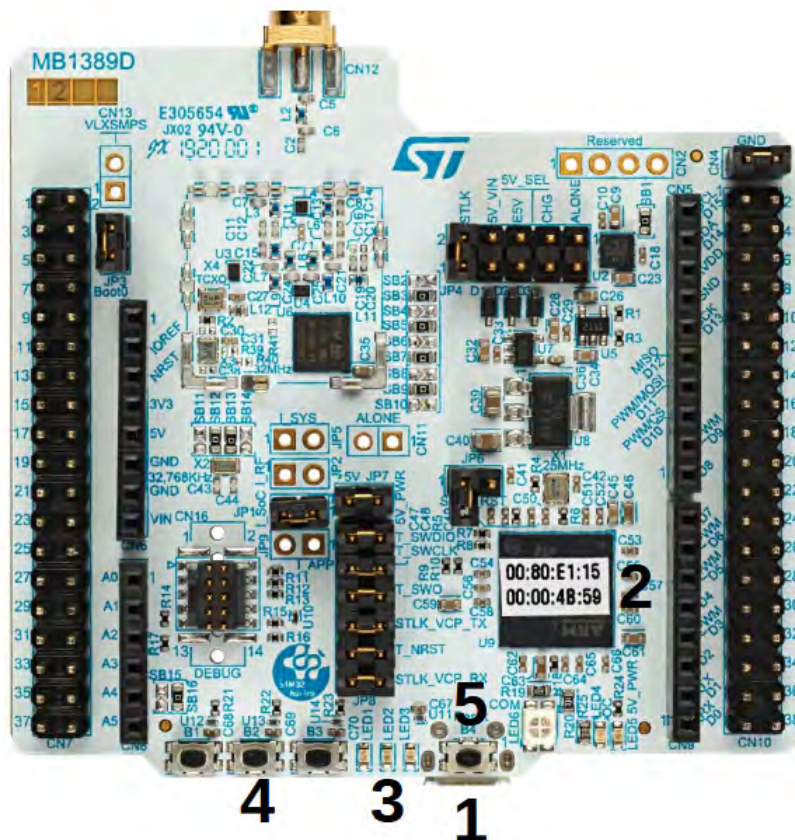
32bitový mikrokontroler **STM32WL55** od firmy **STMicroelectronics** je kontroler se dvěma jádry **ARM**. Jádra **Cortex-M4** (označováno jako **CPU1** nebo **M4**) a **Cortex-M0+** (označováno jako **CPU2** nebo **M0P**) pracují na maximální frekvenci 48 MHz.

Obě jádra sdílejí veškerou programovou a datovou paměť. Sdílejí se tedy i všechny speciální funkční registry, z čehož vyplývá sdílené užívání periférií. Obě jádra mohou bez jakéhokoliv přiřazení využívat jakoukoliv periférii. To může být v některých případech velice výhodné, jindy naopak.

Periferie tohoto kontroleru nijak nevybočují ze standardní výbavy kontrolerů určených pro běžné použití. Jeho specialitou je zabudovaný modul pro bezdrátovou komunikaci **LoRa**. Tento modul umožňuje snadný a energetický úsporný bezdrátový přenos dat. Díky této kombinaci periférií je kontroler vhodný pro použití v oblasti **IoT**.

2.1 Vývojová deska

V této kapitole budeme používat vývojovou desku **NUCLEO-WL55JC1**

Deska obsahuje programátor a **debugger** s integrovaným převodníkem sériové komunikace **UART** na **USB** (1) (spodní strana vývojové desky).

Mimo kontroleru (2) a velkého množství konektorů (včetně možnosti připojení antény pro Bluetooth komunikaci) se na desce nachází tři uživatelské **LED** (3), tři uživatelská (4) a jedno resetovací tlačítko (5).

2.2 Vývojové prostředí

Výrobce čipu poskytuje zdarma vývojové prostředí **STM32CubeIDE**, ve kterém jsou vytvořeny všechny příklady této části.

Toto prostředí založené na prostředí **Eclipse** v sobě obsahuje konfigurator periférií čipu, programování a správu projektu, nahrání programu do mikrokontroleru a možnost jeho ladění.

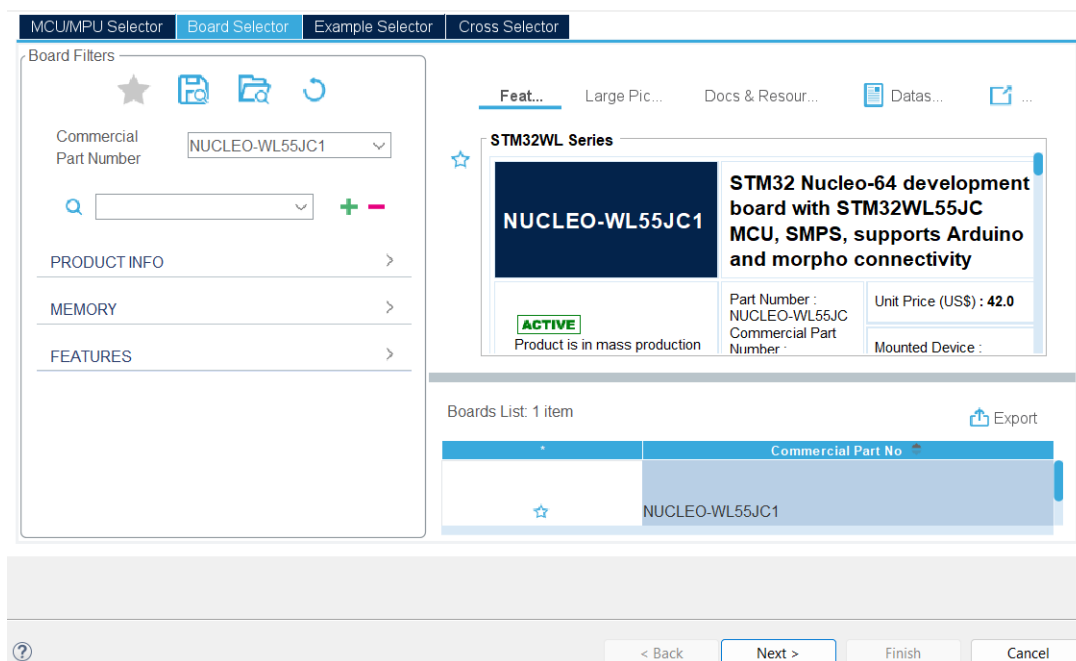
S instalací vývojového prostředí se automaticky nainstaluje i ovladač programátoru, který je umístěný na vývojové desce, a překladač ze zdrojového kódu na strojový.

STM32CubeIDE je možné po registraci na webových stránkách firmy STMicroelectronics www.st.com stáhnout zcela zdarma. Nejsnazším způsobem nalezení odkazu ke stažení je zadat do internetového vyhledávače heslo „STM32CubeIDE“ a pravděpodobně hned první odkaz bude mířit na správnou stránku, kde najdete také návod na instalaci a manuál k použití.

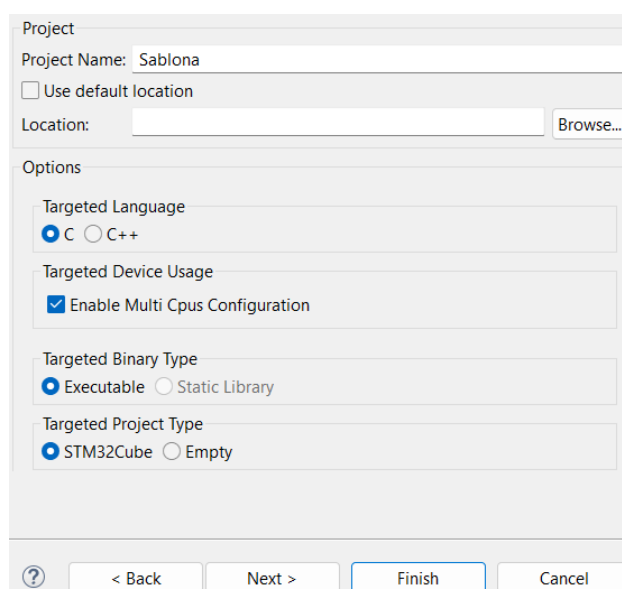
Věřím, že není nutné popisovat instalaci vývojového prostředí, která je plně automatická a intuitivní a nainstaluje i všechny nutné ovladače.

2.3 Založení projektu

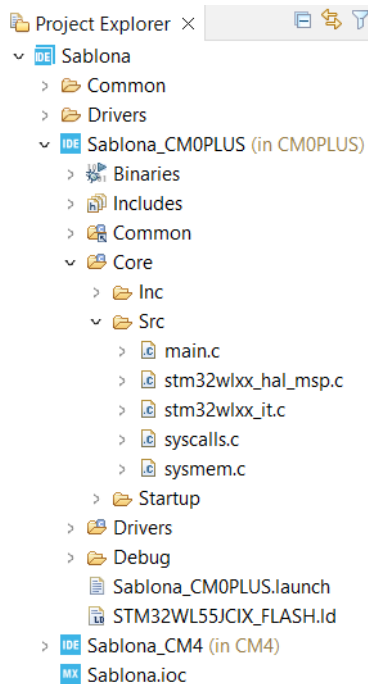
Po spuštění vývojového prostředí vybereme z horní nabídky možnost **File->New->STM32 project**. Po chvíli se otevře okno s nabídkou všech kontrolerů, které firma **STM** vyrábí. My se však přepneme do karty s výčtem všech vyráběných vývojových desek. V této nabídce do vyhledávacího filtru napíšeme název naší používané vývojové desky a zvolíme ji ve výčtu desek.

Po výběru desky uvidíme nové dialogové okno, v němž určíme název a umístění projektu. Nastavení necháme ve výchozím stavu a stiskneme tlačítko **Finish**.

Po potvrzení nastavení periférií do jejich výchozí režimu se vytvoří projekt, který nalezneme v levé části prostředí. Hlavní projekt obsahuje konfigurační soubor (s příponou *.ioc*) a dva vnořené projekty s totožnou strukturou. Každý z vnořených projektů patří jednomu jádru. Ve vnořených projektech nalezneme ovladače, knihovny, ale především soubor s uživatelským programem *main.c*. Také zde nalezneme spojovací programy těchto projektů (s příponou *.ld*).

Když do spojovacích programů nahlédneme, uvidíme, že každé jádro využívá jinou část programové a datové paměti. Díky tomu se v pamětech programu ani data jednotlivých jader nepřekrývají.

```

43
44 /* Memories definition */
45 MEMORY
46 {
47     RAM        (xrw)    : ORIGIN = 0x20000000, LENGTH = 32K
48     FLASH      (rx)     : ORIGIN = 0x08000000, LENGTH = 128K
49 }

```

Spojovací program jádra CPU1

```

43
44 /* Memories definition */
45 MEMORY
46 {
47     RAM        (xrw)    : ORIGIN = 0x20008000, LENGTH = 32K
48     FLASH      (rx)     : ORIGIN = 0x08020000, LENGTH = 128K
49 }

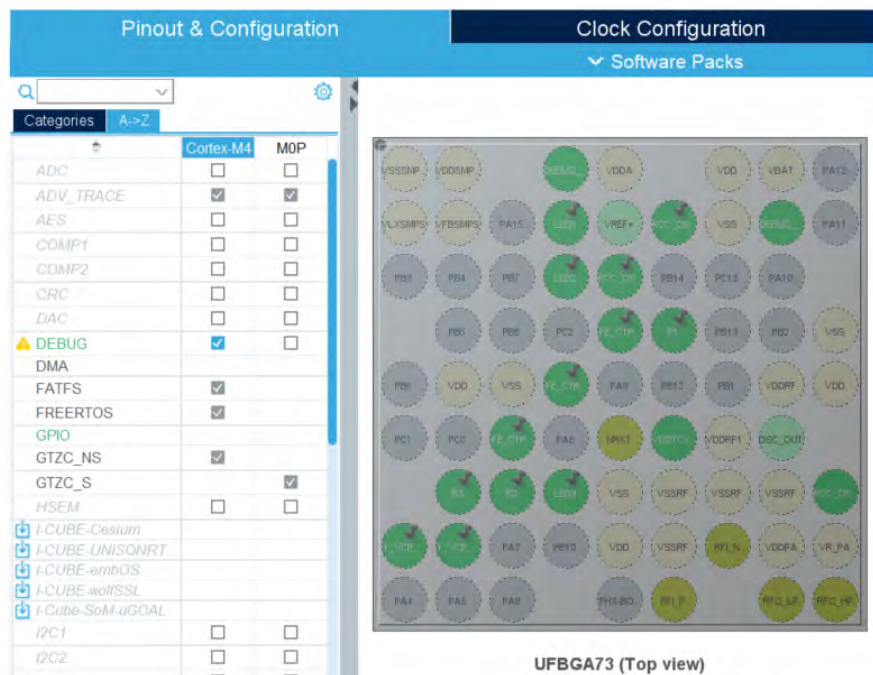
```

Spojovací program jádra CPU2

Adresa programu, kam jádro po resetu skočí, je předem dána hodnotou registru **FLASH_SRRVR** (**FLASH Secure SRAM start address and CPU2 Reset Vector Register**). Nižších 16 bitů tohoto registru nazvaných **SBRV** (**CPU2 Boot Reset Vector**) obsahuje adresový posun programové paměti. Hodnota je dána v počtu slov (4 bajtů). Výchozí hodnota adresového posunu po resetu kontroleru je $0x8000$. Vynásobeno 4 bajty jde o posun $0x20000$, což odpovídá hodnotě ve spojovacím programu jádra **CPU2** - $0x08020000$. Na této adrese se nachází funkce, která po provedení nezbytných inicializačních operací skočí do hlavního programu. Tato funkce se nachází v souboru (s příponou **.s**) ve složce **Startup**. Program je psán v jazyce **assembler**.

```
startup_stm32wl55jcix.s ×
~
97 /* Call static constructors */
98 bl __libc_init_array
99 /* Call the application's entry point.*/
100 bl main
101
```

Pokud otevřeme soubor s nastavením kontroleru (s příponou **.ioc**), spustí se grafický konfigurator. V něm nalezneme mimo rozložení pinů kontroleru také seznam dostupných periférií.

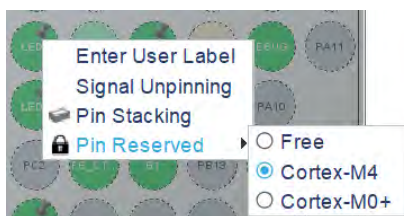
Ve výchozím nastavení je většina pinů připravena pro nastavení, u kterého výrobce předpokládá, že jej budeme chtít. To se týká například i pinů, na které jsou připojené uživatelské **LED** a sériová komunikace.

Abychom mohli sériovou komunikaci používat oběma jádry, je třeba v seznamu periferií aktivovat **USART2** pro obě jádra. Inicializaci přenecháme jádru **CPU1** - tedy **CM4**. To znamená, že ve vygenerovaném programu jádra **CPU1** bude volána inicializační funkce této periferie.

Categories	A->Z		
	Cortex-M4	Cortex-M0+	Initializer
USART1	☐	☐	
⚠ USART2	☒	☒	Cortex-M4 ▾

Piny (**PA2** a **PA3**) a parametry sériové komunikace už jsou nastaveny, a nemusíme tedy nic měnit. Rychlost přenosu je nastavena na 115200 bitů za sekundu.

Piny pro uživatelské **LED** (**PB9**, **PB11** a **PB15**) jsou již také připraveny. V našich příkladech budeme využívat ale využívat pouze **LED1** připojenou na pin **PB15**. Využívat ji bude jádro **CPU1**. Aby byl pin ve vygenerovaném programu jádra **CPU1** inicializován knihovní funkcí, je třeba tento pin danému jádru přiřadit. (Pin může být používán oběma jádry, ale inicializace proběhne pouze v jednom z nich.) To provedeme kliknutím pravého tlačítka myši na daný pin a výběrem jádra, které si pin rezervuje.

Abychom mohli v přerušení používat knihovní funkci pro zpoždění **HAL_Delay()**, musíme nastavit vysokou prioritu přerušení systémového časovače (**systick**). To uděláme v nabídkách **NVIC1** a **NVIC2** tak, že prioritu tohoto přerušení nastavíme na nulu.

LPTIM2	☐	☐
LPTIM3	☐	☐
LPUART1	☐	☐
MISC	☒	☒
NVIC1	☒	☐
NVIC2	☐	☒
PKA	☐	☐
PWR	☐	☐
 RCC	☒	☒
RNG	☐	☐

Configuration

☒ NVIC

☒ Code generation

NVIC2 Interrupt Table	Enabl...	
Non maskable Interrupt	☒	0
Hard fault interrupt	☒	0
System service call via SWI inst.	☒	0
Pendable request for system se.	☒	0
Time base: System tick timer	☒	0
PVD and PVM detector	☐	0
RCC Interrupt, FLASH interrupt...	☐	0

Když nyní konfiguraci uložíme, dialogové okno nám nabídne vygenerování kódu, které přijmeme. Soubory **main.c** v obou projektech nyní obsahují inicializační funkce, které odpovídají nastavení v grafickém konfigurátoru.

Pokud se podíváme do hlavního programu jádra **CPU1**, uvidíme v něm knihovní funkce pro nastavení hodinového signálu a periférií. Dále v ní vidíme funkci na spuštění druhého jádra. Tu v našem ukázkovém projektu, který budeme používat jako šablonu, zakomentujeme a nahradíme vlastním příkazem se stejnou funkcionalitou.

```

/* Initialize all configured peripherals */
MX_GPIO_Init();
MX_USART2_UART_Init();
/* USER CODE BEGIN 2 */

/* USER CODE END 2 */

/* Boot CPU2 */
//HAL_PWREx_ReleaseCore(PWR_CORE_CPU2);

/* Infinite loop */
/* USER CODE BEGIN WHILE */

// zapne jadro CPU2
PWR->CR4 |= PWR_CR4_C2BOOT;

while (1)
{
    /* USER CODE END WHILE */
    /* USER CODE BEGIN 3 */
}
/* USER CODE END 3 */
}

```

Je důležité, abychom uživatelský kód vždy umísťovali mezi komentáře **/* USER CODE BEGIN */** a **/* USER CODE END */**. Pokud tak neuděláme, změníme nastavení v grafickém konfiguratru a vygenerujeme nový kód, o náš uživatelský kód přijdeme.

Nyní se podívejme do hlavního programu jádra **CPU2 (CM0)**. V něm chybí volání vygenerované funkce pro inicializaci sériové komunikace. Inicializace periferie je provedena v jádru **CPU1**, a není tu proto nutná. Periferii můžeme bez problémů používat pomocí zápisů a čtení registrů. Pokud ale chceme používat knihovní funkce na její ovládání, musíme i zde manuálně přidat její volání. K inicializaci periferie tedy dojde dvakrát, ale jelikož jde o stejné nastavení, nevadí to.

```

/* Initialize all configured peripherals */
MX_GPIO_Init();
/* USER CODE BEGIN 2 */
/* USER CODE END 2 */

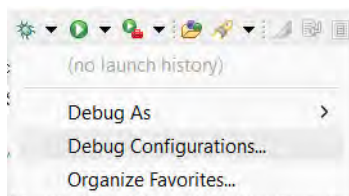
/* Infinite loop */
/* USER CODE BEGIN WHILE */
MX_USART2_UART_Init();

while (1)
{
    /* USER CODE END WHILE */
    /* USER CODE BEGIN 3 */
}
/* USER CODE END 3 */
}

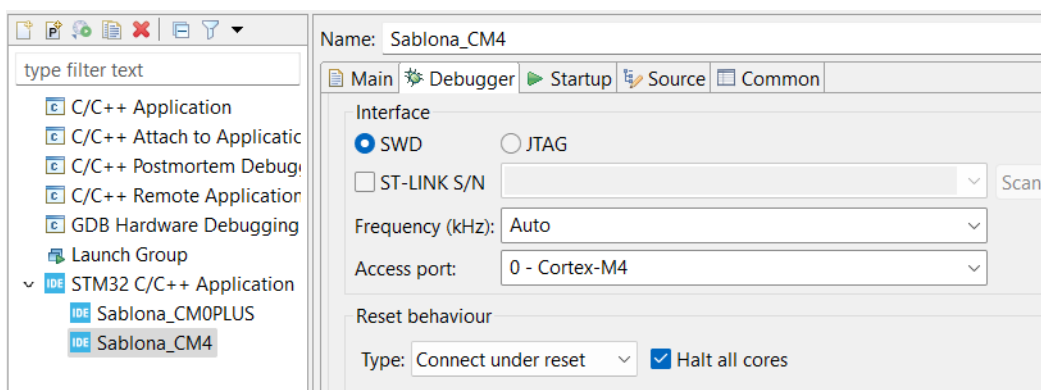
```

Šablony obou projektů jsou hotové. Nyní nastavíme projekt tak, aby přeložil a nahrál oba programy zároveň.

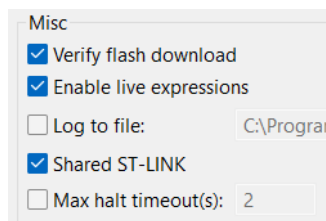
V nabídce projektů v levé části obrazovky vybereme projekt, který má příponu **CM4**. To je projekt hlavního jádra kontroleru (**CPU1**). Na horní liště klikneme na tlačítko ladění, které má obrázek zeleného brouka. Tím se otevře nabídka vytvoření nového profilu ladění programu. (Pokud již profil existuje, je možné jej upravit kliknutím na dolů směřující šipku vedle tlačítka ladění a otevřením nastavení profilu.)

V této nabídce otevřeme kartu **Debugger**, ve které nastavíme chování po resetu. Zvolíme **Connect under reset** a zaškrtneme možnost **Halt all cores**.

Ve spodní části této karty ověříme, že je zaškrtnuta možnost **Shared ST-LINK**.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy.

Pokud se Vám ukázka líbila, můžete si zakoupit celou knihu.